Ötödik évfolyam. 31. szám. Székely-Udvarhely, 1899. julius 30.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Havra, ünnepek, gazdasági szünetek kivétele, évi 10 szám megjelenik. Egy szám ára 10 fillér. Egyes szám ára 30 fillér. Egyleti tagoknak, kik a közös előfizetésben egészére 6 kor., a tanitó-egylet tagoknak, kik az előfizetésben 5 kor. — Egy pelyány ára 10 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések [] egészen 6 fillér, folyószöveg közlésénél 4 fillérért közöltetnek. — Bélyegdij külön 60 fillér. Nyilttér sora 1 kor. Hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket a lap redactor-főnökénél is lehet eszközölni. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkereskedése (Kossuth-utczaja), hova minden e lapot érdekló közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

APOTHEOSIS.

Petőfi Sándor halálának félszázados évfordulójára

Irta: JÓKAI MÓR.

Hátterben Petőfi érczszobra, mögötte görög stylben épült csarnok, e felirattal: „PETŐFI HÁZ". párkányzatán Petőfi ehalt költeményeinek mellszobrai: Arany, Tompa, Lisznay, Kemény, Berczy, Obernyik, Vajda, Degré, Fülöp Albert, Egressy, Czuczor, Czuczor stb. *Szabadság nemtője:* fején diadem, fehér redős öltönyben, két kezе bilincsben, lánczczal összekötve. Sötét van; csak egy csillagieny csepeg a szobor feje fölett a magasban, melynek vékony sugara a szoborra dereng alá.

Nemtő. (Tompa, gyászoló hangon.)

Nem magad estel el: veled együtt szálltak
Emlektelen sirba Haza és szabadság,
Kikért élté, kikért vérhullát kiálltad,
A roabadult ország, szegény Magyarország. —
A sirt fölöttetek sinlara tapostak.

Aztán sötétség lett, — kisértetek éje
Ür lett benne: minden gonosz szellem tabor.
Kikel elszabadult sirhalmak mélye
Halottat és élőt kinozni vakászkodni.
A pokol közel volt, az ég pedig távol.

Kiöltottak minden csillagot az égen
Csak egyet nem tudtak: mely szivedből szált ki,
Melynek azt hirdettek tündöklő sugari,
Lesz e lidércznyomó éjszakának vége.
S szabad Magyarország, a milyen volt régen

Ha tudnak almodni sirjukban a holtak,
Csak azt álmodhatják, mit az élők itt fenn,
Hogy még visszahozza a jövő a multat.
Hogy egy nép keze nem maradhat bilincsben,
Él még magyar nemzet, él még magyar Isten.

Ki sugdosott az elletetett nemzetnek
Annában, hogy halál ne legyen belőle,
Elhatott ez alom egy emberöltőbe.
„Nő reltegj jövődtől, multadat ne vesd meg!"
Te voltál az, örök szabadság költője.

Jós voltál, próféta, hitel hitet vettek.
Dalaid szikrain lang kelt a szivekben,
Kik elve áldották, holtan megszeretlek
S a kik hivek voltak, azok még hivebben.
Idegen lelkekből honszeretők lettek.

S az ég megháborgatta a holt korló dalát:
Remény csillagait sorba gyujtogatta
A csillagok után felhozata hajadat,
Bilincsét, lánczát a nép szétszakgatta,
S a nemzet föltámadt az uj virradatra.

(Hajnalfény, mint napfény derül.)

Nemtő. (Kettő szakítja a kezen levő lánczokat.)

Hajnalhasadtára a lidóbarang
Jut az ej tábora, a gyötrő kisértet,
Kelő fényszárnyból magasra kiszállt
Osloriával üzve a fülő lidérczet,
A te érczalakod, visszanyervе élted.

Érczből volt a szived, míg dicsőült élve;
De egyik a haza és szabadság nevre.
Most erőz vagy egészen fát, szív vagy egészen;
Fejedet az égig emeled mere zen;
S szemednek engeded, hogy a napba nézzen.

S napnal fényesebbre: feltámadt hazádra
Ez imádott fölfele, bérczesire, rónadra:
Bérczek, rónák hazaszerető népére.
Kit Isten teremtett a saját képére.
Kiben az ősöknek buzog honi vére.

Lásd és hevüljön át érczalakod tőle.
Legyen ázzová és ragyogjon az ébe,
Hogy lett halványuya a szabadság nemtője.
Lásd szobor alakban, mit mert halni élve,
S dobbanjon érczes-szived tűlvül az képbe.

(Nemtő halalya hazájára az énekszót.)

Nincsen már rab nemzet, nincs elnyomott ország,
Szabad a föld, a nép, a sajtó, a szellem,
Szabadság rendezi a törvények sorsát.
Sötét visszavonás nem félelmes ellen,
Árulás daemona nem győz honszerelmen.

Az utolsó hang, mit földön élve hallál,
Sebekből vérezve, földre legázolva
Vad csatakiáltás volt, győzelmes hurrah!
A mivel a szilaj zsarnokka lett szolga
A szabadság hősét a porba taporja.

Most népdal üdvözöl szabad népek ajkán,
Kik dalaid zengik, szájról-szájra szállva,
S hallgasd, hogy életnek a nap alkonyultán
Aranytermő kalászt aratva, kaszálva.
A delibab játszik távol láthatárba.

Mit utolszor láttál élő szemeiddel
Romhalmaz volt égő városoknak üszke.
Most palotasorok, szemeidnek hidd el.
A való versenyt fut merész reményiddel
S mikent a palota, a gunyhó is büszke.

S a porba hullt zászló, mint véreddel festél,
Most magasan lobog, egész nemzet védi:
Megsokasodtak a régi kor honvédei.
Kit mesztér kerestek, kit egykor elvesztél
Itt van körülted, a dicső hon, a régi.

S ezt köszöni e hon kihullott vérednek,
A mi soha nem hull el, élő dalaidnak
Szabadság virági porodból erednek;
Lelked sugárból csirái fakadnak
Dalaid diadal neked egy magadnak.

Sirod csak keressük, de lelked köztünk él;
Ott leljük lantodnak minden pengésében,
Unokáink tudják, mit mi tudtunk régen,
Hogy iráglább vagy nekünk édes mindenünknél,
Soha a magyar szó nem zengett oly szépen.

Mag volt, mit elhintél: erdő lett belőle,
Szabad és egyenlő testvér minden polgár,
E jelszával haladt nemzeted előre,
E jelszó lángjával égett minden oltár,
Ez a hármas jelszó hirdeti ki voltát.

E földtelken alig van már más földdarab,
Hol e hármas jelszót még hiszik és vallják.
De ez az egy haza menhelyül megmarad
S újra felzendíti, hogy e népek hallják,
S kövesse erős tett, mit mond szent akarat.

A mig e kicsiny nép, kit magyarnak hínak
Szabadság és emberszeretet öre lesz.
Sok küzdelme lesz: mert ellent sokan vínak
De el nem fog bukni, soha nem csüggedez,
Szabadság nemtője mindig mellette lesz.

Nemtő (felragadja a Petőfi-szobor talapzatára fektetett nemzetiszín zászlót e felirattal „szabadság, egyenlőség, testvériség" s Petőfi-szobra fele nyujtja)

Ragadd e háromszín zászlót érczkezedbe.
Mely élve emelte, halva is megvédte.
A jövendő várat ezzel te veszed be,
S ha mi elláguyhánk, te érczszobor, védd te.
Legyen veled együtt halhatatlan élte.

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

Haladás.

Mikor megláttalak, először
Még csak gyermeknek néztelek,
Aztán beláttam, nagy leány vagy,
Kit már szeretni is lehet.

Kevés idő telt el azóta
És ime, azt tapasztalom,
Hogy a lehetőség való lett,
Azaz: szerettek magyarom.

Pál Ernő.

Petőfi Sándor.

Öven évvel ezelőtt a lángész csillagrendszerében kihunyt egy nap, Petőfi Sándor meghalt.

Meghalt? .... Eltűnt a segesvári csatasikon, nem lelje azután senki, de meghalt-e? .... Hiszi-e valaha ez a nemzet az ő halálában? Nem várta-e türhetetlen türtel, örök bizalommal, hogy visszajő? Legendás köbül beszélnek alakja nem tűnt-e fel magát itt, majd ott és a szekely havasok közöttnem lelnek-e most is bolyongani őt? S mesevárakokat az szól története szájról-szájra száll. S alakja mindegyre iszatában tündökül a mythikus Fenyes kösöben és az erdő szélén bondjaivel.

Öven éve annak, mióta utoljára látták őt. A mikor a magyar szabadság eget ölelve, gyászba borultatta az északi felleg, akkor eltűnt ő is. És azóta folyton rajvekvő szeretettel veszi körül őt ez a nemzet. Mert hiszen vannak poetáink, nagyok és nagyobbak. De Petőfi Sándor a mi lelkünknek, a mi szivünknek az egyszerre egyetlen és egyedül szinte testet öltött a magyarság géniusza és az ő költészete igazán onnan való „az alföld tengersik vidékről."

Es az ő élete, az ő pályafutása oly egész, oly harmonium tökéletes volt, hogy szép közzétenni, szép elrévülni szinte nem lehet. Petőfi Sándornak az ugy kellett elmúlnia, a mint élt és ugy kellett eltűnnie, a mint élnt. Zengő csatadala vérig kiserte szabadságharczunk egész fehérgyászát. O már akkor „véres napokról" álmodott, midőn más szép szavak, szép sejtelmek a fülrezdítnek. Es ott volt mindvégig a harczban. A márcziusi nagy napon is, de akkor is, a mikor három napig dörgött az ágyu Vizakna és Deva között. Es az utolsó ágyudörgéssel elhenult ő is.

Öven esztendő elmultával ismét ünnepelnik őt. Jól esik ünnepelnink, mert hiszen önönmagunkat, a magyar faj diadalmas géniuszát ünnepeljük benne.

Ünnepli őt az egész orszag. Ennek a magyar fölkelés és szabadságharczban szép hősiessen szerelmes dobbanásban, a mikor ezrek összegyulnek a segesvári mezőn és az ő nagyszerű ünnepik. A segesvári mezőre elzarándokol az országgyűlés küldöttsége; annak a népképviselőnek a küldöttsége, a melyet ő segitett megteremteni. Elzarándokol a kormány képviselője, azz a parlamentáris kormány, a melyet ő segitett megalkotni. Elzarándokol az irodalmi társaság, a melynek az ő neve az lelejegyesülésgot. Es mindenekfelett elzarándokolnak azok a magyar népek, a melynek ő diesőséget szerezett, a mely-ő a szivébe fogadta.

Nem ördöngtnek meg Petőfi Sándort, ha mellon nem ünnepelnénk ő. „Az a nemzet nagy, a mely megbecsüli nagyjait." Ő ugy szerette volna nemzetét magynak és ugyszemlen látni. Ő ünnepelnem ime, nagy és egyszerre ez a nemzet. Az ő neve egyesít és kibékít mindenkit, a ki magyarnak vallja magát, az ő reá való emlekezes belopja a lelkesedés tüzet a hideg szivekbe.

Öven év óta a Petőfi Sándor hatása alatt áll a magyar nemzet. Öven év óta az ő dalaiból tanul lelkesülni a magyar ifjuság és öven év óta az ő „Talpra magyar"-ja lángol márczius idusán az ajkakról. Ő benne találta meg a magyar irodalom a magyar népet és ő általa hódította meg a magyar nep Magyarországot.

A magyar népnek nemzette levése az ő dalaiba. A Petőfi Sándor hatása nagy és örökkévaló. Hatása nemcsak a korára volt, hanem mi reánk is, és azokra is, a kik utánunk jönnek. Petőfi Sándor azok közül való, a kik örökké fiatalok, soha tul nem haladottak.

Petőfi Sándor nem egy párté, nem nehány emberé. Hiszen az ő nagy szivének még az a szeretet is kevés volt, ő mélyfelel nemzetet körülvezte. Hiszen ő a világszabadságért, az egész emberiségért dobverő harczolt. Azért esett el ott a segesvári csatasikon, e hová most öt ünnepelni megy nemzete. A milliókké immár ő. Aki visszatért az istenségbe, a melynek része volt.

Glóriás alakja egyre nő. Glóriás alakját mesevirágokkal fonja át a nép szeretete. Hatása nagy és örökkévaló és lángoló lelkesedés kel most is dalaimban.

Petőfi Sándort most ünnepli a magyar nemzet és szivében hordja örökke. Mert a mig magyar nemzet él, addig önönmagát a magyar géniusz dalmadása hódítását ünnepli minden idők legnagyobb magyar költőjében, Petőfi Sándorban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A segesvári Petőfi-szobor és a Fehéregyházi emlékoszlop története.

Azt az eszmét, hogy Petőfinek, a szabad-sagharcz költőjének a segesvári csatáinkban emlékmű állítassék, egy tanuló ifjakból álló kicsiny mikedvelő-társaság vetette fel még 1867-ben, az új alkotmányos élet s azon czikkek hatása alatt, melyeket Pakh Albert a „Vasárnapi Ujság" akkori szerkesztője, Petőfi eltűnése s utóbbi óráira vonatkozólag oly czélból tett közzé, hogy a nemzeti közvelemény, melyi kezeinkben a szabadságharczok vagy esetleges halála körülményeivel meg tisztában nem volt: tajékozva s így a bármily irányu bizonyosság alatt megnyugtatva legyen.

A nyilatkozatok, melyek az időben s azután is megjelentek, a kérdést teljesen tisztázni nem tudták. Pedig sok, nagyon sok ember foglalkozott e kérdéssel, gróf Haller Ferencz, azután gróf Haller József rendkívül sok adatot összegyűjtött, melyeknek nagy részét a vidéki tapolokban közre is adta. Ferencz Zoltán pedig egy külön folyóiratot indított meg, melybe minden idevonatkozó közlemenyt felvett, de Török Aurel pedig szemelyesen kereste fel mindazokat a helyeket s meg elő szemtanúkat, melyekről az adatok beszélek. Nagy-Küküllő-vármegye hivatalosan is kezébe vette az ügyet s tanukihallgatásokat eszközölt a 70-es evekben.

De a végeredmény aig tőbb a semminél. Az elbeszélések, az adatok egymásnak ellenmondok s a megegyezesig nem bizonyítanak. Bizonyos, hogy ket dal volt. Egyik, hogy Petőfi a segesvári csatában jelen volt. Tobben látták Fehéregyházta község déli szelétől egy kisse távolabb fekvő „Monostera" nevű kert aljában, majd később a sárpataki pataki hidjan elmenőben, egy allaon. A másik meg az, hogy e csata után Petőfit többe senki sem látta. E két dologbol lehet következtetni, hogy a segesvari csatában csult el s hogy valamelyik cziharos alatt nyugszik. De hogy a sok közül melyikben, az is mat oly kerdes, melyet eldöntenai lehetetlen. Ő de Török Aurélnak sikerult volna az altala tervbe vett ásatásokat keresztül vinni s az összes sirokat ásvizgálni, akkor talán lett volna eredmeny, de akkor is csak talán, mert nincs kizárva a lehetőség, hogy az ismert sírhalmoknak egyikeben sines, hanem valamelyikeben azoknak az ismeretlen siroknak, melyekbe szorványosan temettek el az ott elesetteket, kiket a tavolsag mialt nem akarták a közös sírhoz elvinni.

Tehát itt bizonyosságról nem lehet szó, csak valószinüségről. Ez pedig a mellett szól, hogy Petőfi a most meg ismert sírok közül, a legnagyobb valószínüseg szerint ott van abban a nagy, közös sirban, mely a fehéregyházi 200. számu vasuti őrháztól delre, egy allaon. A másik meg az, hogy e csata után Petőfit többe senki sem látta. E két dologbol lehet következtetni, hogy a segesvari csataban csult el s hogy valamelyik cziharos alatt nyugszik. De hogy a sok közül melyikben, az is mat oly kerdes, melyet eldöntenai lehetetlen. De de Török Aurélnak sikerult volna az altala tervbe vett ásatásokat keresztül vinni s az összes sirokat átvizsgálni, akkor talán lett volna eredmeny, de akkor is csak talán, mert nincs kizárva a lehetőség, hogy az ismert sírhalmoknak egyikeben sines, hanem valamelyikeben azoknak az ismeretlen siroknak, melyekbe szorványosan temettek el az ott elesetteket, kiket a tavolsag miatt nem akartak a közös sírhoz elvinni.

Tehát itt bizonyosságról nem lehet szó, csak valószinüségről. Ez pedig a mellett szól, hogy Petőfi a most meg ismert sírok közül, a legnagyobb valószínüseg szerint ott van abban a nagy, közös sirban, mely a fehéregyházi 200. számu vasuti őrháztól delre, egy allaon. A másik meg az, hogy e csata után Petőfit többe senki sem látta. E két dologbol lehet következtetni, hogy a segesvari csatban csult el s hogy valamelyik cziharos alatt nyugszik. De hogy a sok közül melyikben, az is mat oly kerdes, melyet eldöntenai lehetetlen. De de Török Aurélnak sikerult volna az altala tervbe vett ásatásokat keresztül vinni s az összes sirokat átvizsgálni, akkor talán lett volna eredmeny, de akkor is csak talán, mert nincs kizárva a lehetőség, hogy az ismert sírhalmoknak egyikeben sines, hanem valamelyikeben azoknak az ismeretlen siroknak, melyekbe szorványosan temettek el az ott elesetteket

Dalkarunk a mult évben alakult, mely még ugyszólva a kezdet nehézségeit küzdi. Karvezető Molnár Imre ref. tanító, ki kezdeményezte ennek létesítését is. A többi iszlviselő ugyanazok, kik az olvasókörünk élen állnak.

A hitelszövetkezet községünkben Lőrinczi József ev. ref. lelkész és Vajda Ferencz k. jegyző indítványok folytán alakult. A szövetkezet vezérigazgatója Vajda Ferencz k. jegyző, a felügyelő-bizottság elnöke Lőrinczi József ref. lelkész, könyvelő László János, pénztáros Sándor József alelnök.

Más ilynemű intézmény Farczádban nines, melyek után maradtam a tekintetes szerkesztő urnak

Farczád, 1899. julius 28.

Őszinte tisztelője

Molnár Imre,
ev. ref. ének. tanító.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Petőfi-ház.

— Felhivás a Petőfi-ház fölépítésére. —

— Minden háznál otthon van ő, csak magának nines otthona.

Munkái sokféle kiadványokban, kéziratai, emléktárgyai, ezekkel, szobrai egész múzeumot megtöltenének, ha volna ilyen múzeum.

Ennek a létrehozását tervezi a Petőfi-Társaság: a Petőfi-házat.

Egy emlékcsarnokot a nagy költő nevének megörökítésére, a szokásoltaon egyik legkösszebb pontján, mely klasszikus stílú építezetével, oszlopcsarnokban a nagy költő szellemi bajtársainak mellszobraival Budapestnek is egyik ékessége képezné s az utókor számára megtartogatni méltó eredeti, mindazáll, lehetőség tükrét megőrizné az erekkiyével együtt, belső helyiségeiben megőrizné.

De a Petőfi-ház egyuttal, mint a Petőfi-Társaság irodalmi gyűlesére szánt szépen helyiség, mely tudós irodalmi ügyeinek eléd szinen kiszéggel megnyílik: állandó templomai fog szolgálni a magyar muzsinak. A kegyelet oltárán lobogni fog itt azon szellemi tevekenység ége lángja, melyből nemzeti irodalmunk annyi nagy bajnoka adott élteiről századokon át a fennköltt hazafias érzülettek, nemzeti müveltségnek.

Minden magyar kegyeletes önérzettel fog tekinteni irodalmunk e Panthenonára, az idegen pedig magyar nép tiszteletével látná, hogy mint a szellem, kelet népe is ugy megbecsüli irodalmát, mint a nemzeti fötényezőjét.

A magyar nemzethez fordulunk a tervezett Petőfi-ház létesítése végett.

Ha mindazok, kik Petőfi müveiben gyönyört találtak, ha mindazok, kik Petőfi lángjában hazaszeretetük azcélját megedzették, összerakják áldozatlibérjeiket: ez emlékcsarnok hirdetni fogja a magyar nemzet háláját legnépszerübb költője iránt s az elkésoltó elismerését a magyar szépirodalom iránt, melynek Petőfi világraszóló alakja volt.

Számítunk az egész magyar nemzetre, kicsinyére és nagyjára egyaránt.

Most, Petőfi vetamanui halálának ötvenedik évfordulóján intézzük e felhivást a magyar nemzethez s hiszszük, hogy ezen napokban, midőn minden honfi szív nyitva van, kérő szavunk helyére fog találni.

Budapesten, 1899. julius havában.

JÓKAY MÓR, BARTÓK LAJOS,
a Petőfi-társ. elnöke. a Petőfi-társ. alelnöke.

Lapunk is szívesen elfogad a Petőfi-házra adományokat, azokat illetékes helyre juttatja és nyilvánosan nyugtatványozza.

—

A Petőfi-ünnep programmja.

A fehéregyházi emlékoszlopnál az ünnepség kezdetét veszi d. e. 9 órakor a következő sorrenddel:

1. A honvédzenekar és a Kolozsvári Dalosegyesület zeneszámai.
2. Megnyitó beszéd, mondja Bartók Lajos.
3. Jókai Apotheózisa, szavalja E. Kovács Gyula, a kolozsvári Nemzeti Szinház tagja.
4. Ünnepi beszéd, mondja Bartha Miklós.
5. Petőfi Sándor, költeményi Abrányi Emiltől, szavalja a szerző.
6. A szabadságharczból, előadja Bársony István.
7. „Petőfi", irta és szavalja: Endrődi Sándor.
8. „Petőfi halála", irta és felolvassa: Rákosi Viktor.
9. „Költeményt", irta és szavalja: Szász Endre.
10. Petőfi-dalok . . . id. Abrányi Kornélttól; előadja a Kolozsvári Dalosegyesület.
11. Küldöttségek felvonulása és koszoruk letétele.

II.

A segesvári Petőfi-szobornál:

Délután 4 órakor, a bankett után, felvonulás a várba a Petőfi szoborhoz.

Ot órakor Jókai: Petőfi halála. Rapszódia. Elmondja: Bartók Lajos, aki egyuttal leteszi a Társaság koszoruját is.

— Végül Ilyés Bálint az ünnep bevonulek nevében köténnyt szával és koszorut helyez a szoborra.

Segesvári Petőfi-ünnep rendező-bizottsága. Azon czélból, hogy a Petőfi-ünnepen résztvevő közönség szükség esetén felmerülő bármily kérdésben azonnal tájékozódást nyerhessen, közöljük a helyi rendező-bizottságokat, megjegyzevén, hogy a bizottsági tagok könnyebb felismerése végett mindeniknek balvállán fehérszalagból készült jelvény van feltűzve. **Rendfentartó bizottság a fehéregyházi emlékoszlopnál:** Elnök: Lendvay Sándor; tagok: Gáborjáni Albert, László Ferencz, Simon Norbert, Balás Imre, Dobos József, Tana Gyula, Benedek Mihály, Dely Elemér, Andrási György, Rácz Dénes, Vászka Vilmos, Bedő Sándor, Schuller János, Adleff Daniel, Bartha János, Dr. Krausz Frigyes. **Rendfentartó bizottság a segesvári Petőfi-szobornál.** Elnök: Dr. Schaser Gyula, tagok: Grész Béla, Filep Elek, Kroner Samu, Nagy Lajos, Müller Vilmos, Bernverth Vilmos, Dr. Toldalagi Samu, Bocskor Árpád, Felcki Károly, Dr. Baumgarten Károly. **Tájékoztató-bizottság.** Elnök: Kedves István, tagok: Radó Ármin, Dely Elemér, Fink Ernő. **A székely-bizottság mellé kalauzoló bizottság.** Elnök: Dósa Bertalan, tagok: Gyöngyössy István, Benedek Mihály. **Bankett rendező-bizottság.** Elnök: Teutsch J. B. Tagok: Lészay Andor, Dr. Seivert Vilmos, Kovács János, Both Samu, Téri Géza, Rigetti Károly, Kassay Károly, Fejér József, Dr. Mendel Bernát. Az egész nagy bizottság Sándor László királyi kamarás, nagykihüllövőmvegyei főispán vezérkösze alatt áll; melynek elnöke Somogyi István város alispán, helyettes elnöke Kedves István kir. p. ü. igazgató és jegyzője, Radó Ármin, m. a. v. osztálynemrök.

— **Kedves székely nyafiak!** Vasárnap, julius 30-án ebredjetek a szabadság lelkének szent nevével, aki vezéreljen mindnyájunkat az emlékezet ezen ünnepén! Kicsinek, nagynak, hogy a székelység összertartson, együtt maradjon és eljárásunk pontosságával bámulat erdemejen, a kövezőt rendet kell megtartania: **Fehéregyházán.** A szekerek egy sorban álljanak meg, ha mozdulnak két sorba ne kerüljenek sohse. A vonatról csak az szálljon le Fehéregyházán, a ki gyalog Segesvárra tud menni, mert Fehéregyházán a vonat nem várhat sokáig. A gyalogosok amint erkezlek, szepen sorba állva menjenek a honvédemlékhez. A virágos kertbe igaz székely nem lép, mert a hősök sirhantjat nem tapodja meg. Sót a kertésre se engedjétek senki sehonnaszi az ünnepnap ne hagyjatok senkinek. Maradjatok egymás mellett, hadd lássa a sok idegen; mekkora sokaság, milyen derek nép vagytok. Es külön el is jöhessetek. A mi virágotok van, annak fekt. tiintesek el az ünnepélyes vezető utra, hogy legyen szönyége a hódoló közönségnek. A fehéregyházi ünnepély megbomlását nem várjuk be, hanem mikor Fehéregyházai először szól hármat az ágyu, minden szekely indul az országutra. Mikor Fehéregyházan másodszor szól hármat az ágyu, megynk katonás rendben Segesvárra. Elöl mennek a szekerek és bandérium, utánuk következnek elülön a zenekarral a gyalogosok. **Segesváron.** A kik vonattal vagy gyalog erkeznek Segesvárra, ugyes sorban vonuljanak az állami iskola udvarának. A kik szekerrel jönnek: leszálnak az állami iskola udvarának, szekereiket elkülök a csütörtöki heti vásár piaczára, mert a szekértabornak itt engedett helyet a rendezőség. Mikor Segesvár harmadszor szól az ágyu, ezrekben a székelyek ünnepe. Énekel az udvarhelyi, a keresztúri dalárda. Lesz több szavalás. Hires emberek meglátogatják a székelyket. Harsog a zene. Az ünnepély végén negyes sorban mind megynek haza. Az ünnepély alatt a virágoknak a helyükre kell menniök. Az ünnepélyt a szekerek és virágoknak másik felét leteszik Petőfi szobrához. A kivonulás a vármegyeházon keresztül fog történni, a var hátsó bástyájának kapján, mert a székelyek táborra a váradolon levő árnyékos, szép helyszínre lesz. Minden hazafi ide tart, ki eszik és iszik, itt zenészával vigad. Jó közkut van a bástya alatt, több kut van a sétatér alatt. **Hazafelé.** 3 órakor az első, 4 órakor a második, fél 5 órakor a harmadik, mindig a negyedik vonat indul az egy mind Udvarhelyig. Mikor délután hármat szól az ágyu, azt jelenti nektek, hogy fél hármat tüzt az ora, tehát induljon a vasuthoz, a kinek messze a hazája. Hazaérve mondjatok a szomszédnak, nagy Istenének hálamat a megért szép napért. Székely-Udvarhely, 1899. julius 27. Ugron Gábor, b. elnök. Soó Rezső, b. jegyző.

— **Vármegyének nevében** Hollaky Arthur főispánnak és Jakab Gyula alispán vezetésével a törvényhatósági bizottsági és a városi képviselő testület szinkén kitüntetése vesz részt a Petőfi-ünnepen s úgy az ünnepélyes-pot, mint a szobrot megkoszoruzzák.

— **Lapunk mai számából** — a Petőfi-ünnepély aktuális közleményei miatt — még megkezdett czikkelyeinket is kihagyjuk.

Rendkivili közgyülés. Vármegyének törvényhatósági bizottságát kishalmagyi Hollaky Arthurt főispánunk 287—90. sz. intézkedésére Jakab Gyula alispán 13577. 99. alisp. sz. alatt folyó evi augusztus 11-en (pénteken) d. e. 9 órakor kezdődő, a vármegyeház czikteremben tartandó rendkivili közgyülésre hivta egybe. A tárgysorozat 24 pontból áll s kormányrendeletek, hivatalos előterjesztések, szabályrendeletek, választás, községi ügyek és átirások szakaszokra van beosztva.

— **Az unitárinsoknak Székely-Keresztúron**, folyó ev augusztus 27—29 napjain tartandó zsinatjára megjelenni óhajtókat tisztelettel felhívja az elszálásolói bizottság, hogy az elszálásolást igenybe venni akaró szándékukat legkésőbb az ugy hczárólag levezető-lapunk a szálásolói bizottság elnökének Gombos Sámuel gymn. tanárhoz jelentsék be. Az elszálásolásra jelentkező tagok száma is bejelentendő. Az elszálásolói bizottság.

— **Petőfi emlékünnep városunkban.** A helybeli polgári ösvény-egylet folyó evi augusztus 6-án (vasárnap) részben az agyagfalvi emlék javára, a Galterfele nyári szinkörben emlék ünnepet rendez a kövezőt sorrendel: 1. Előkép: Petőfi az oroszok száronya ellen. 2. Petőfi halála. 3. Petőfi ébredése 6. Kovács Gyulától. Nemtó: Raduly Mariska, Petőfi: Mészáros Zoltán. 4. Phantasmagoria Jókai Mórtől. Előadja Marton Árpád. 5. A kitüno vendég cz. vigjátékot előadják: Raduly Mariska, Veress Nelli, Schuberth Emma, Hechling Helen, Mészáros Zoltán, S-emerjai Károly, Papp Sándor, Szabó Gyula, Hettas Gusztáv, Benedek Árpád.

— **Vármegyének népnevelési egylete** által ajándékozott kertészeti eszközöket az udvarhelyi járásban, a gyümölcs tenyésztésben kitünő eredményt elért Böjthe Béla felsősófalvi áll. isk. igazgató-tanitó és Petres Lajos zetelaki rom. kath. iskolai tanitó nyerte el.

— **Az idöleges lopatkolási tanfolyam** e hó 22—23-án tartott vizsgáinál és a nyert minősítesekről jövő számunkban fogunk tudósitani.

— **Székely leányok**, kik jól fejlettek és jó viselettűek Haltenberger Rezső igló szövőgyárra gyárban — kellő jártasság után — 3—4 frt heti fizetést nyerhetnek, mint szövő-leányok s napi 23 krtot ott a gyárban lakást és teljes ellátást is kapnak. Jelentkezni óhajtó kéréseiket f. évi augusztus hó 10-ig vármegyének főispánjához, mint az iparfejlesztő bizottság elnökhez adják be.

— **Halálozások.** Haller Lucine grófnőt, a fehéregyházi Petőfi-emlék körül létesitett gyönyörü park nemes gondozóját mely családi gyász érte. Egyik leányának, Erzsikének a férje, Stoppon Pál, Zagrábban alloméstozó első osztályu husztárezredes, az éppen most folyó gyakorlatok közben, Gyurgyevácson halotten meghalt, — Mely részvétet vettük a következő gyaszjelentést: Alólirottak a szív legmélyebb fájdalmával tudatják, hogy a felejthetetlen drága felesége és anyja Hargita Nándorné szül. Weilatschek Katalin életének 35-ik, boldog házasságának 15-ik évében fájdalmas, de nagy lelki megnyugvással viselt rövid szenvedés után f. évi jul. 26. d. u. fél 4 órakor az Urban csendesen elhalt. Szivünkben nagy a fájdalom, lelkünket elborija a némá gyász, szemünkben elegtelen a könny a kedves halott elsirattatása. A megboldogultnak drága fiöli része f. évi julius hó 28-án d. u. 4 órakor fog a székelyudvarhelyi rom. kath. temetőbe örök nyugalomra tétetni. Nyugodjék csendesen! Székely-Udvarhely, 1899. évi julius hó 26-án. Hargita Nándor, m. kir. all. kö- és agyagipari szakiskolai igazgató, mint férje és gyermekei Nándor, Károly, György, Schöffer Katalin férj. Majer Istvánné és Schöffer Irma, mint sógornők.

— **Székely tanitók Ágyögyön.** Vármegyénkből a gazdasági tanfolyamon, mely augusztus 3—30-ig lesz Böjthe Béla (Felső-Sófalva), Bedő József (Oklánd), Bíró Dominkos (Korond), Damó Dénes (Parajd), György Sándor (Agyagfalva), Peter Izsák (Kis-Baczon) és Szász Elek (Uj-Székely) tanitók vesznek részt.

— **Kőszoni birk.** A fürdőn minden lakás el van foglalva, de a szobákban nagyon egyházas szesszelves idójárás miatt, napjában öltször is esik. A fürdő közönség Embery Árpád tanár indítványára bankettel fogja megünni Petőfi Sándor felszázados évfordulóját, melyen ugyan a produkcte meg arány szerint fogja megfaitni a költói erdemeit, így akarván állandósitani a fürdőközönség körében is a nagy költő emlékünnepét. Lesz tánczs, szavalat stb.

— **Székely fiuk.** A diósgyöri állami vas- és acélgyárban ez évben is e megye területéről 6 tanoncz kap elhelyezést. E fiuknak 14—16 éveseknek, ép, erős testalkatuaknak és öroklött hibátlelkiüknek kell lenniök és legalább az első gimnázumnak bizonyitványt felmutatniok. Tulyzatt kérvesek folyó evi augusztus hó 15-ig Hollaky Arthur főispán, iparfejlesztő bizottsági elnöknek adandók be a szükséges okmányokkal felszerelten.

— **Nyilvános nyugtázás.** Homoród-fürdőn, f. évi julius 23-án a helybeli Dalegylet közreműködésével rendezett „Anna-bálon" a fényesen kivivett erkölcsi siker mellett az anyagi siker emeles-hez felulitszeikkel hozzájárultak: gróf Haller Janos 4 frt, ifjes Miklós ezredes 4 frt, Schessy Bélné 2 frt, Kovács Ferencné 1 frt, Arkosi Benkó Mihályné 2 frt, Kozma Ferencné 1 frt, Solymossy János gyógyszerész 1 frt és ifj. Derzsy Antal 4 frttal. Összesen 19 frttal. Fogadjak a Dalegylet szives köszonetét.

— **Az aratók** az egész vidéken azt beszélik, hogy az idei öszgabona két vagy harmadfel annyitfog a mázsán buzni, mint a mult évi. Szalma kevesebb, de szem sokkal több.es épebb lesz, ha oraták és takarodás is kedvezö időben torténhetik meg. Ugy-szólva, hogy ötöt vetettünk s hadelemben vannak a kik közvetlenül gabonával foglalkoznak, hogy az elmult két évi sok korpát és keves lisztet adó gyenge termés után sok lisztet és keves korpát adó öszgabonát aratunk, mollyel jóg, nagy nép rongyul, nagy s öszig csak szorványosan és keves mérékben rontott a késöi vetés mellett is.

— **Vadászok figyelmébe.** Alólirott tiszteletet tudatom a helybeli és vidéki vadászatkedvelő urakkal, hogy Sz.-Udvarhely, Szombatfalva, Hodjya, Árvalfalva, Patakfalva, Kénos és Remete határain csak azon esetben vadászhatnak, ha alólirottnak területi bérleti engedélyt vallanak folyó évi augusztus 15-ikéig bezárólag. Kassay Gergely.

Sz. 3884/1899. tikvi.

Hirdetmény.

A székely-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy Székely-Udvarhely város végrehajtanónak Czimbalmas Ferenczné végrehajtast szenvedő ellen 15 frt 60 kr s járulékai kielegitése végett ezen Szt. Anna-tér szomszédságban levő tartozó szekelyudvarhelyi 659. tikvi A + 284 l. hr. sz. ingatlanra az arverest 616 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1899 évi augusztus hó 25-ik napjának d. e. 9 órakor** a szekelyudvarhelyi kir. törvszék tikvi hivatalánál megtartandó nyilvanos árverésen a legtöbbet igér-nek el fognak adatni. A venni szándékozók a bocsarnak 10 szazalékat keszpenzben, vagy ovadékképes papirokban kötelesek a kikiáltó kezéhez letenni. Az arverési további feltételek, a hivatalos orák alatt ezen kir. telekkönyvi katosánál megtekinthetők.

A kir. törszék, mint tikvi hatóság

Székely-Udvarhely, 1899. évi julius hó 30-án.

Dr Voith,
kir. tszki egyes biró.

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 14087—99. alisp. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljárságának. Közhirre tétel végett értesitem, hogy Székely-Udvarhely város hatáskörében a Szarkakő alatti városi legelő a hivalvesz miatt; Korond község szarvasmarha állománya és Tordátfalva községben egyes udvarok a ragadós száj- és körömfájas miatt; Homorod-Almás, Homorod-Szentpál és Karácsonfalva községek sertésállományai a sertésvesz; Maros-Tordavármegyében Kaszva község szarvasmarha állománya a száj- és körömfájas; Kis-Küküllővármegyében Bolkács és M.-Sáros községek sertés. állományai a sertésvesz miatt zárattak alá helyezettek.

Alsó-Sófalva község szarvasmarha állományában a száj- és körömfájas; Maros-Tordavármegyében Kis-Adorján, Szováta, Bere-Keresztúr, Borz, Kendi és Haraszti községekben a száj- és körömfájas megszünven, a zárlat alól feloldattak. Székely-Udvarhelyi, 1899. julius 24-én. Jakab Gyula, alispán.

ISSN 1215-9638 Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Kolozsvári Egyetem Könyvtár

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetem Könyvtár © Iskola Alapítvány - Budapest, Pázmány Péter katolikus pazmany.hu egyetem

Szám 1994—99. tkvi.

Hirdetmény.

Szent-Demeter község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579 sz. szabályrendelthez képest átalakíttatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikk a tényleges birtokon tulajdonjoguak bejegyzését rendelik, az 1892 XXIV. t.-czikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosíttatik.

E czélból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszini eljárás a nevezett községben **1899. évi szeptember hó 11-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott alttal jelenjenek meg és az uj tkvi tervezet ellen netalánt észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányban többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a tkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okiratuk nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. 15—18. és az 1889. XXXVIII. törvényczikk 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó vagy tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelez-sére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az időn nem érvényesíthetik és a bejegyzés illetékelengedési kedvezményétől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszánt kötelezésre vonatkozó zálogjog vagy megszánt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogaik törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Székely-Kereszturi, 1899. évi május hó 17-én.

Veress,
kir. aljbiró.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város képviselő-testülete a negyedik tanitói állást rendszeresiteette. Ennek alapján 37—899. iskszéki számu határozat folytán felkérem a pályázni óhajtó okleveles tanitókat **f. évi augusztus 21-ig okmányolt pályázati kéréseiket hozzám benyujtani.**

Rendszeres évi fizetés 500 frt.

Lakbérilletmény 100 frt.

Székely-Udvarhelyt, 1899. jul. 28.

Dr Gyarmathy,
isk.-széki elnök.

Eladó belsőségek.

Székely-Udvarhely város területén, a felső határban a vasuti indóházzal szembe lévő Bálint György által megnyitott utcza végében lévő kertemet az utcza megnyujtásával, két oldalról apró telekre 10 éves törlesztésre telosztom.

Venni szándékozók Kossuth-utczai lakásomon bővebb felvilágositást nyerhetnek.

Özv. Solymossy Pálné.

Székely-Udvarhely város területén, az alsó határban, az állami ut mellett egy 20 holdnyi, I. osztályu minőségü bennvaló

háztelekneket

örök áron eladó.

Venni szándékozók a lap kiadóhivatalában tudakozódhatnak.

Kiadó bolthelyiség!

Székely-Udvarhelyt, a Főtéren, az uj vármegyeház épületében lévő **bolthelyiség** esetleg berendezéssel együtt kiadó.

Kitünő forgalmi hely! Bővebbet **Dárszon Béla** jelenlegi bérlőnél.

Magas jutalékban

részesülnek megbizható szolid ügynökök, kik törvényszerinten megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Confidentia" czimen Ekstein Bernat hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő utcza 4. intezendők.

IRJUNK
Müller-féle tentával.
TÁMOGASSUK
A MAGYAR IPART!

Udvarhelyi járás főszolgabirójától.

Sz. 10601|99. szb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Árvátfalva II. határrészben fekvő a a fenvédi közbirtokosság tulajdonát képező fenyő-erdőből 117 74 k. holdnak, mintegy 18972 m³ luczfenyő fűrészanyag és 546 m³ luczfenyő épületfa készlete ujabbi árverését **f évi augusztus hó 16 án d e. 11 órájára** Fenyéd községházához tüzött ki.

Kikiáltási ár 32790 frt 80 kr, minek 10 százaléka bánatpénz

Árverési feltételek alólirt főszolgabirónál és az udvarhely járási m kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Udvarhelyt, 1899. julius 27-én.

Szabady Tivadar,
szolgabiró.

Udvarhelyi járás főszolgabirójától.

Sz. 10602| 9. szb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Árvátfalva II. határrészben fekvő és a bethlenfalvi birtokosság tulajdonát képező fenyőerdőből 82.03 k. holdnak mintegy 16 888 m³ luczfenyő fűrészanyag és 1833 m³ luczfenyő épületfakészlete ujabbi árverését **folyó évi augusztus hó 16-án d. e. 9 órájára** Bethlenfalva község házához tüzöm ki.

Kikiáltási ár 26798 frt 40 kr, minek 10 százaléka bánatpénz.

Az árverési feltételek alólirt főszolgabirónál és az udvarhelyi járási erdőgondnoksánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők

Székely-Udvarhelyt, 1899. julius 27-én.

Szabady Tivadar,
szolgabiró.

Udvarhelyi járás főszolgabirójától.

Sz. 9817—99. szb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében Árvátfalva II. határrészben fekvő és a patakfalvi ev. ref. egyház, ev. ref. lelkész, ev. ref. tanitó tulajdonát képező összesen 267 k. hold erdőterületen található 487 drb luczfenyő fűrészek, mintegy 354 m³. fűrészanyag és 38 m³. épületfa készlete **1899. évi augusztus hó 7-án d. u. 5 órakor** Patakfalva községházánál nyilvános szóbeli és zárt irásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 561 frt 40 kr, minek 10 százaléka bánatpénz.

Az árverési feltételek alólirt főszolgabirónál és az udvarhely-járási m. kir erdőgondnoksánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Udvarhelyt, 1899 julius 21-én.

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállitási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50.000 korona

értékben

és több, kisebb, nagyobb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100 000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal **készpénzben** beváltja **Budapesten:** a **„Hermes"** Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utcza 8., vagy **Szegeden:** a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzintézetek **a nyerő kivánságára** készek **az**

50.000 korona értékü főnyeremény egy hasonértékü szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is beszerélni.

Húzás Szegeden, a kiállitás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben és egyéb elárusitó helyeken.

Viszontelárusitók forduljanak a kiállitási rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-út 25. Közletek.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt. 1899.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.